

RAADSINFORMATIEBRIEF

16R.00687

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 8 november 2016

Portefeuillehouder(s) : Burgemeester

16R.00687

Portefeuille(s) : Regionale samenwerking

Contactpersoon : T. Chaudron

Tel.nr. : 8339

E-mailadres : chaudron.t@woerden.nl

Onderwerp:

Bestuursakkoord samenwerkingsverband Alphen-Gouda-Woerden (AGW) met de provincie Zuid/Holland

---

Kennisnemen van:

Een belangrijke volgende stap in het verband van de netwerksamenwerking binnen het verband van Alphen-Gouda-Woerden.

Inleiding:

Netwerksamenwerking AGW

Op 11 juni 2014 is een bestuursconvenant gesloten tussen de gemeente Alphen aan den Rijn, de gemeente Woerden en de in de Regio Midden Holland samenwerkende gemeenten (hierna: AGW). De partijen willen zich gezamenlijk inzetten voor een optimale ontwikkeling van het gebied, vanuit de overtuiging dat samenwerking meerwaarde heeft voor de regio en daarmee voor de individuele partijen.

De samenwerking heeft het karakter van een netwerksamenwerking die de blik naar buiten gericht heeft, kan inspelen op (veranderingen in) de omgeving en die nadrukkelijk de betrokkenheid zoekt van en met andere dan overheidsactoren. Het is een flexibele samenwerking op basis van inhoud die gericht is op het behalen van concrete resultaten op de onderwerpen economische ontwikkeling, infra en water en recreatie.

Samenwerkingsagenda met provincie Zuid-Holland

Vanuit de verbinding met het stedelijk gebied van de Randstad, stelt de samenwerking Alphen aan den Rijn - Regio Midden-Holland - Woerden voor om rond de volgende onderwerpen een concrete samenwerkingsagenda met de Provincie Zuid-Holland uit te werken door het aangaan van een bestuursakkoord.

- Economie:** de provincie wordt gevraagd om als partij mee te werken in een aantal economische projecten, met betrekking tot onder meer de circulaire economie, duurzaamheid, innovatie in de land & tuinbouw (nieuwe verdienmodellen in relatie tot bodemdaling en verzilting). En daarnaast ook een versterking van de samenwerking in triple helix-verband (met een accent op beroepsopleiding).
De deelnemende gemeenten van Groene Hart Werkt! vragen gezamenlijk de Netwerkregeling aan van de Provincie Zuid-Holland
De planning is dat deze aanvraag uiterlijk 31 december 2016 wordt ingediend. Deelnemende gemeenten zeggen hierbij toe de opgevoerde projecten ook in 2017 en 2018 voort te zetten. Gemeente Woerden doet mee in deze aanvraag met de volgende projecten: : Kaasacademie, Kom binnen bij bedrijven, Bijeenkomsten Groene Hart Werkt (bestuurlijk, programmteam, werkgroep), CIV Smart Technology en Groene Hart Circulair. Gemeente Alphen aan de Rijn, die ook de programmamanager levert voor Groene Hart Werkt, is penvoerder.
- Bodemdaling:** uit het onderzoek van het Planbureau voor de Leefomgeving blijkt dat de veenbodemdaling de komende decennia niet alleen gevolgen heeft voor de bebouwde ruimte,

maar ook voor het landelijk gebied, het watersysteem en de CO2-reductie. Met het Nationaal Congres Veenbodemdaling 'Heel Holland zakt' wordt aan al deze aspecten aandacht gegeven door het laten zien van praktijkvoorbeelden die handelingsperspectief bieden voor overheden, particulieren en bedrijfsleven om tot concrete actie over te gaan. Onze gemeente heeft hierin een voortrekkersrol.

3. **Merkversterking van het Groene Hart:** stimuleren van marketing door marktpartijen en invulling geven aan de branding van het Groene Hart conform de iconenaanpak en daarmee werken aan de structuurversterking. Wij willen de toeristische economie en de natuurbeleving in het Groene Hart een boost geven en in de top 10 van recreatieve gebieden in Nederland komen (thans plaats 22). Denk daarbij aan o.a. de Kaasacademie,
4. **Wonen:** in de gehele Randstad ligt een grote woningbouwopgave voor de komende decennia. Graag voeren wij overleg over de positie van het Groene Hart, en in het bijzonder onze gemeenten, in deze woningbouwopgave.
5. **Infrastructuur:** bereikbaarheid van centra in het Groene Hart verbeteren door verbeteren oost-west-corridor (N207), verbeteren noord-zuid corridor (Bodegravenboog/N1 I /A12) en railverbinding Leiden-Utrecht en Den Haag-Gouda-Rotterdam.

Inhoudelijk:

In dit bestuursakkoord onderschrijven partijen het belang van het Groene Hart binnen de Randstad op de gebieden van productielandschap, ondernemerschap, woongebied en landschap. De gemeenten in het Groene Hart werken in dit bestuursakkoord samen aan het opstarten van 'de motoren' van het Groene Hart. Hiermee wordt de eigen positie van het Groene Hart en de verbinding met de Randstad versterkt. Om deze belangrijke rol in de toekomst te kunnen vervullen zijn gezamenlijk Groene Hart-brede opgaven geformuleerd. Deze zijn breder dan de opgaven van de afzonderlijke gemeenten en regio's en voor deze opgaven is het wenselijk dat deze op Groene Hart-schaal opgepakt worden.

De lijn hierbij is dat met dit bestuursakkoord een aantal ontwikkelingen in het Groene Hart in een stroomversnelling gebracht wordt naast alle bestaande initiatieven. Iedere partij draagt vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid bij aan de activiteiten volgend uit het bestuursakkoord. Er wordt hierbij nadrukkelijk geen nieuwe structuur in het leven geroepen.

Hierbij is het van belang om te benadrukken dat dit bestuursakkoord niet in de plaats komt van al bestaande strategische samenwerkingsagenda's van gemeenten. Deze dienen vooral krachtig doorgezet te worden. Het bestuursakkoord is hierop een aanvullende versterking van een aantal Groene-Hart brede opgaven.

Samenhang met andere regio's:

Het gebied van het Groene Hart omvat uiteraard meer gemeenten en provincies dan nu met dit akkoord het geval is. Daarom zijn onze inspanningen er op gericht om een dergelijke akkoord ook met de Provincie Utrecht aan te gaan. Eerste verkennende gesprekken zijn positief en wij zullen u daarvan op de hoogte houden. Ook is het akkoord gepresenteerd en besproken in de vergadering van de Gebiedscommissie Utrecht-West van 27 oktober jl. De Gebiedscommissie heeft positief gereageerd op deze ontwikkeling en wil de rol als intermediair c.q. platform voor de inbreng vanuit Utrecht richting Groene Hart oppakken. Verder zijn ook contacten gelegd met de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, waarmee het gehele gebied van het Groene Hart binnen AGW verband inbreng kan leveren.

Kernboodschap:

Het college hecht eraan om de gemeenteraad te informeren over een belangrijke ontwikkeling binnen de samenwerking Alphen aan den Rijn, Regio Midden-Holland en Woerden (AGW).

Vervolg:

De afgelopen periode is gewerkt aan de inhoud van een concept bestuursakkoord. De verdere procedure om te komen tot een getekend bestuursakkoord ziet er als volgt uit:

- 7 oktober 2016 tot 14 november 2016: Consultatiefase: in deze periode worden de colleges en regionale bestuurlijke overleggen geconsulteerd over het ontwikkelde concept bestuursakkoord.

- 14 november 2016 tot 25 november 2016. Verwerking van de opbrengst van de consultatiefase in een definitief bestuursakkoord
  - December 2016 ondertekening van het bestuursakkoord.
-

Bijlagen:

- Concept bestuursakkoord AGW met provincie Z-H (16.023045)
  - Aanbiedingsbrief concept bestuursakkoord (16.023046)
-

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

CONCEPT-BESTUURSAKKOORD GROENE HART – PROVINCIE ZUID HOLLAND

1. Inleiding

De Provincie Zuid-Holland en de gemeenten¹ in het Groene Hart voelen zich verantwoordelijk voor de toekomst van het Groene Hart. Wij hebben de ambitie om de kansen van het Groene Hart te verzilveren en opgaven aan te pakken. Dit bestuursakkoord is belangrijk voor de toekomst van het Groene Hart. De partijen onderschrijven het belang van het Groene Hart binnen de Randstad op de gebieden van productielandschap, ondernemerschap, woongebied en landschap.

Om deze rol in de toekomst te kunnen vervullen zijn gezamenlijk Groene Hart-brede opgaven geformuleerd. Deze zijn breder dan de opgaven van afzonderlijke gemeenten en regio's en moeten op Groene Hart-schaal opgepakt worden. Met een gezamenlijke strategie brengen we projecten op gang. Hiervoor zijn prioriteiten gesteld in een inhoudelijke agenda. Met een 'lichte' netwerkstructuur voeren we de doelstellingen uit. Partijen committeren zich met dit convenant om middelen in te zetten om projecten op gang te brengen met een uitnodiging aan bedrijven, maatschappelijke organisatie en andere overheden om ook mee te doen aan de ontwikkeling van het Groene Hart!

2. Het Groene Hart als kans

Het Groene Hart geeft als groen centrum kleur aan het stedelijke netwerk van de Randstad. De regio is verbonden met de metropolen Amsterdam, Rotterdam-Den Haag en Utrecht. Door verbinding te leggen met de stedelijke omgeving en nieuwe uitdagingen samen op te pakken wordt de agglomeratiekracht versterkt en ontstaat een peri-urbaan gebied dat concurrerend is in de wereld. Het Groene Hart biedt een *productielandschap* in de buurt van de grootste afzetmarkt van Nederland. Vanouds als leverancier van energie (turf) en melkproducten. Door de veenbodem is het gebied een wereldleverancier van sierteeltproducten. En in de toekomst biedt het landschap mogelijkheden voor nieuwe vormen van energie, lokale en regionale productie.

Het Groene Hart maakt *ondernemerschap* mogelijk langs water en wegen. In een tijd waarin innovatie en duurzaamheid steeds belangrijkere waarden worden voor ondernemers komt de circulaire economie en duurzame logistiek tot zijn recht in het Groene Hart.

Het Groene Hart heeft een *woongebied* waarin werknemers binnen een half uur op hun werk in de vier grote steden zijn en weer thuis kunnen komen. De unieke kwaliteit van wonen in een prachtig landschap op korte afstand van werkgebieden is een kracht voor het internationale vestigingsklimaat van de Randstad.

Het Groene Hart is een *nationaal landschap* met een unieke combinatie van cultuurhistorie en natuur. Het landschap is belangrijk voor ecologie en biodiversiteit en biedt een welkome aanvulling op het leven van de stedelingen. Een schoon en ecologisch hoogwaardig landschap biedt een extra kwalitatieve productieomgeving. Op fiets- en vaarafstand van de hoogstedelijke gebieden is er een grote diversiteit aan recreatie te beleven. Het landschap is een sterke vestigingsfactor voor wonen en ondernemen.

In de verbinding met de metropolitane regio's ligt de kracht. Het Groene Hart biedt ruimte voor groene economische productie, wonen en recreatie aan miljoenen stedelingen. Het Groene Hart op

---

¹ De gemeenten Alphen aan den Rijn- Regio Midden-Holland – Woerden werken samen aan versterking van het Groene Hart. Andere gemeenten worden hierbij uitgenodigd om hierbij betrokken te worden.

haar beurt maakt gebruik van de stedelijke voorzieningen van de vier grote steden en de kleinere steden rondom het Groene Hart. Deze complementariteit over en weer kan de economische kracht van de regio versterken.

3. Omgeving

De regio zoekt de verbinding met de omgeving met oog op de toekomst. In de omgeving zijn ontwikkelingen die relevant zijn en tot aansluiting over en weer nopen:

- De Metropoolregio Rotterdam-Den Haag, de Provincie Zuid-Holland, Drechtsteden, HollandRijnland en de Economische Programmaraad Zuidvleugel hebben een Regionaal Investeringsprogramma opgesteld voor bereikbaarheid en economisch vestigingsklimaat. Regio Midden-Holland is uitgenodigd daarbij aan te haken. Dit investeringsprogramma voor transitie is mede een uitwerking van de adviezen van op het OESO-rapport Metropolitan Review Rotterdam The Hague.
- De Metropoolregio Amsterdam heeft een Agenda 2016-2020 ontwikkeld met daarin ambities op het gebied van wonen, economie, innovatie, leefkwaliteit, bereikbaarheid, duurzaamheid en klimaat. De forse woningbouwopgave en investeringen hebben relaties met het Groene Hart.
- De regio Utrecht (U10) profileert zich steeds meer als groene, gezonde, slimme regio en geeft dit vorm door samen te werken op de thema's Economie, Sociaal domein, Wonen, Ruimte, Energietransitie en duurzaamheid en Mobiliteit. De provincie Utrecht heeft de Economic Board Utrecht opgericht. Een aantal actielijnen hiervan, met name 'Groen', 'Gezond', 'Innovatief' en 'Duurzaam' sluit naadloos aan bij onze (economische) ambities voor het Groene Hart. Met de provincie Utrecht wordt het gesprek aangegaan over samenwerkingsafspraken met de gemeentelijke convenantpartijen. Contacten met de provincie en de gebiedscommissie Utrecht- West zijn gelegd.
- Binnen het Groene Hart zijn verschillende regio's waar bestuurlijk wordt samengewerkt: Midden Holland, HollandRijnland/Rijn- en Veenstreek en Utrecht-West. De regio Midden-Holland heeft met het vaststellen van de strategische agenda Midden-Holland de koers bepaald voor de komende periode. Speerpunten zijn: zorg voor kwetsbare inwoners, stimuleren van innovatie en duurzaamheid voor ondernemers, een aantrekkelijke en bereikbare woon- en werkomgeving en het stimuleren van recreatie. Strategische agenda's van deze samenwerkingsverbanden worden, voor zover ze Groene Hart-brede impact hebben, versterkt met de Groene Hart-samenwerking².
- De Stuurgroep Groene Hart voelt zich net als de convenant partners verantwoordelijk voor de toekomst van het Groene Hart als geheel. Zij volgt de ontwikkelingen en ondersteunt die waar nodig. Agenderen, verbinden en aanjagen zijn daarbij de kernbegrippen. Samenwerking is de sleutel. Daar past een Stuurgroep bij waarin de verantwoordelijke overheden (waterschappen, provincies en gemeenten) vertegenwoordigd zijn én op persoonlijke uitnodiging ook ruimte is voor maatschappelijke vertegenwoordigers. De Stuurgroep kent daarmee een bredere samenstelling dan de convenantpartners. Kort gezegd is dit convenant gericht op het op gang brengen van projecten en het Perspectief Groene Hart moet een bouwsteen worden voor omgevingsvisies. Daarmee is het Perspectief gericht op het beleidsniveau en het convenant meer gericht op projectniveau.

---

² Ook zijn er in het Groene Hart regio's die verder van dit convenant afstaan, te weten Alblasserwaard-Vijfheerenlanden en de grotere regio rondom polder Mijdrecht en de Loosdrechtse Plassen. Deze regio's kennen eigen samenwerkingsverbanden.

- Gemeenten in Gouwe Wiericke en de gemeente Krimpenerwaard hebben met de provincie en andere partijen in de Veenweidenconvenanten afspraken gemaakt over de uitvoering van de veenweidenprogramma's. De opgaven voor natuur, landbouw, water en landschap zijn hierin vastgelegd.

4. Urgente opgaven

Op ons gebied en de omgeving komen maatschappelijke opgaven af die we samen oppakken. Een deel van de opgaven zien we aankomen zoals bodemdaling en energietransitie zodat we kunnen anticiperen. Een ander deel van de opgaven is nog onzeker zoals de veranderingen in technologie en de gevolgen hiervan voor onze arbeidsmarkt. Belangrijk hierin is dat de regio goed aangesloten is op de omgeving en flexibel inspeelt op de toekomst. Belangrijke opgaven waarvoor wij staan:

- In de metropoolregio Rotterdam-Den Haag is door het OESO onderzoek gedaan naar de economische potentie. De grote economische potentie van de Zuidelijke Randstad wordt in de praktijk nog onvoldoende benut volgens de OESO. De OESO doet aanbevelingen, zowel op inhoud als voor wat betreft de samenwerking met partners, om de economische structuur in deze regio te versterken door de ruimtelijk-economische versnippering te verminderen.
- Het woningtekort in Zuid-Holland stijgt van 34.000 (2014) naar 70.000 woningen (2018). Dit tekort ontstaat door bevolkingsgroei, trek naar steden en verdunning van huishoudens.
- Bodemdaling is een nationaal probleem dat vraagt om een gezamenlijke aanpak vanuit alle bestuurslagen, bewoners, bedrijven en kennisinstituten. In het Groene Hart³ is bodemdaling goed zichtbaar in het landschap en in de steden en dorpen. Bodemdaling biedt ook kansen op het gebied van waterrecreatie en kennis van waterbeheersing (kwaliteit, kwantiteit, beheer, kennis en expertise)
- Energietransitie naar fossielarme energievoorziening is ook binnen het Groene Hart een grote opgave. Door ligging en landschap heeft de energietransitie een ander karakter dan de stedelijke omgeving.

5. Gezamenlijke strategie

De gemeenten in het Groene Hart werken samen aan het opstarten van 'de motoren' van het Groene Hart. Hiermee wordt de eigen positie van het Groene Hart en de verbinding met de Randstad versterkt. In juni 2014 is door de lokale overheden deze ambitie vastgelegd in een bestuursconvenant. Hiervoor zijn bestuurlijke tafels rond de thema's Groene Hart Werkt!, Infra & Bodem en Vrijetijd, Water en Groen opgericht.

Op uitnodiging van de Provincie Zuid-Holland heeft de regio onderwerpen voor een samenwerkingsagenda aangedragen. Met een gezamenlijke strategie willen we richting geven aan de bestuurlijke samenwerking, de voortgang van acties bespoedigen én aansluiten op de ontwikkeling en uitvoering van het investeringsprogramma in de Zuidelijke Randstad. Hierbij hebben de provincie en regio zes strategische doelen.

1. Bereikbaarheid

---

³ Onderzoek Planbureau voor de Leefomgeving (2015) 'Het Groene Hart in beeld'.

Doelstelling: De infrastructuur van Groene Hart gemeenten wordt ontwikkeld in samenhang met bovenliggende netwerken en economische kerngebieden buiten de regio.

Resultaten: de afgelopen jaren zijn investeringen gestart (A12, N207) die de bereikbaarheid verbeteren. Het fietsplan van PZH wacht op uitvoering, met een snelfietsroute tussen Gouda en Rotterdam; op de trajecten Schoonhoven – Gouda en Alphen – Schiphol worden frequente busverbindingen gerealiseerd (R-Net kwaliteit).

Er zijn nog een aantal (moeilijk oplosbare) knelpunten voor auto, spoor en fiets. De ontsluiting van de Greenport Boskoop wordt als eerste aangepakt, evenals een verkenning naar partiële verdubbeling spoorbaan Utrecht-Leiden. Voor stimulering van fietsgebruik onderzoeken we snelfietsroutes.

Samenwerking: er wordt samengewerkt door (ambtelijke) capaciteit in te zetten voor onderzoek naar oplossingen, samen de projecten te agenderen voor de MIRT-agenda, het regionaal investeringsprogramma en gezamenlijk bereid te zijn hierin te investeren en fondsen op te zetten. Ook wordt gezamenlijk ingezet op uitwerking van de regionale verkeer- en vervoersplannen (Midden-Holland, Holland Rijnland, Utrecht-West).

2. Bodemdaling

Doelstelling: Nederland is koploper innovatie en kennis op het gebied van bodemdaling en waterbeheer, hieraan levert het Groene Hart een bijdrage.

Resultaten: Bij de landelijke politiek wordt kennisbehoefte op het gebied van bodemdaling geagendeerd op basis van een lobby-agenda. Het Groene Hart agendeert en onderzoekt dit probleem. In drie leeromgevingen in het Groene Hart wordt de problematiek vanuit de stad, kleine kernen en het landelijke gebied onderzocht in een Kennisprogramma. De ministeries van I&M, EZ en BZK worden actief uitgenodigd om deel te nemen aan dit programma. Door bodemdaling ontstaan nieuwe kansen (bijvoorbeeld cranberryteelt in de Krimpenerwaard) die we adaptief moeten oppakken. Ook wordt aan het duurzaam omgaan met bodemdaling en waterbeheer betekenis gegeven door deze te integreren in de andere strategische doelen van bereikbaarheid, wonen en vrijetijd zoals waterrecreatie. V.w.b. betreft dit laatste gaat het erom waterrecreatie een economische impuls te geven.

Samenwerking: alle gemeenten in onze regio zijn deelnemer in het Platform Slappe Bodem. Dit Platform werkt samen met de Provincie Zuid-Holland aan een nationaal Kennisprogramma Veenbodemdaling. De provincie Zuid-Holland doet mee aan de lobby richting landelijke politiek. Samen wordt kennis gedeeld en uitgewerkt door middel van verschillende activiteiten.

3. Groene Hart Werkt!

Doelstelling: De stip op de horizon is een circulaire economie en een duurzame arbeidsmarkt. Door samenwerking en het creëren van innovatieruimte wordt het Groene Hart (weer) dé proeftuin van de Randstad.

Resultaten: innovaties in de groene, circulaire economie van het Groene Hart worden ondersteund via (Triple Helix) projecten, experimenteerruimte en proeftuinen.

Samenwerking: opgaven en projecten in onderlinge samenhang worden op een programmatische manier vormgegeven en ingevuld. Dit gebeurt in Triple Helix verband waarbij overheden, bedrijven en onderwijsinstellingen samen optrekken. De rol van de overheid is hierbij faciliterend en uitnodigend. Onderwijsinstellingen en bedrijven hebben niks met gemeentelijke grenzen als het gaat over de flexibilisering van regelgeving, benodigde experimenteeruimte en/of verbetering van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Innovaties in de landbouw worden ondersteund, de kaasindustrie met kaasacademie is hierbij een mooi voorbeeld.

4. Vrijetijd, water en groen

Doelstelling: Het Groene Hart komt in de top-10 van bekendste recreatiegebieden van Nederland. Hiervoor wordt de verbinding tussen het landschap en water in het Groene Hart met de stedelijke omgeving versterkt en wordt het Groene Hart als recreatieregio in de nabijheid van de grote steden in de markt gezet.

Resultaten: (1) investeringen in de verbinding van het vaarnetwerk met de stedelijke omgeving, (2) fysieke verwijzingen en routes vanuit stedelijke centra en (3) de branding van het Groene Hart door het Investeringsprogramma Groene Hart en merklijnen, daarbij aangehaakt aan de verhaallijnen HollandCity van NBTC

Samenwerking: er wordt samengewerkt door (ambtelijke) capaciteit in te zetten voor onderzoek naar projecten. Met de stedelijke omgeving worden afspraken gemaakt over samenwerking en met bedrijfsleven voor samenwerking en samen investeren.

5. Wonen

Doelstelling: het Groene Hart levert een kwalitatieve bijdrage aan de woningbouwopgave in de Randstad.

Resultaten: De woonfunctie van het Groene Hart levert een bijdrage aan het economische vestigingsklimaat in de Randstad. Uit recent woningbehoefte-onderzoek van de Provincie Zuid-Holland blijkt dat het woningtekort in Zuid-Holland stijgt tot 82.000 woningen in 2030. Het Groene Hart draagt op eigen kwalitatieve wijze hieraan bij en wordt bij de ontwikkelingen betrokken.

Samenwerking: rondom het 'Perspectief Groene Hart' wordt het gesprek aangegaan in de regio hoe het Groene Hart een kwalitatieve bijdrage kan leveren aan de extra woningbouwopgave.

6. Energie

Doelstelling: Versnelling naar een fossielarme energievoorziening.

Resultaten: het Groene Hart is energie- en klimaatneutraal in 2050. Gemeenten treden op als motor en aanjager van scenario's in de regionale energiestrategie.

Samenwerking: op het gebied van circulaire economie en klimaatadaptatie wordt samengewerkt op de bestuurlijke tafels Groene Hart Werkt! en Bodemdaling. In de verschillende regio's wordt gewerkt

aan energietransitie. Wanneer hieruit Groene Hart-brede (ruimtelijke) opgaven, kansen of innovaties voortkomen worden deze in de Groene Hart-samenwerking opgepakt.

6. Bestuurlijk netwerk

Bestuurlijke tafels als trekker van het convenant

Om de bovenstaande doelstellingen te bereiken wordt op bestuurlijke tafels rondom de thema's Groene Hart Werkt!, Infra & Bodem en Vrijetijd, Water en Groen samengewerkt. Een bestuurlijk en een ambtelijk trekker zoeken de samenwerking en trekken ontwikkelingen op gang. Dit is een lichte en inhoud-gedreven netwerkstructuur waar gewerkt wordt aan voortgang in projecten die een bijdrage leveren aan Groene Hart-brede doelen.

Het betreft een nieuwe vorm van samenwerking⁴ waarin iedereen die een bijdrage wil en kan leveren en meewerkt aan projecten zonder dat een institutioneel bouwwerk wordt opgezet. Bij de bestuurlijke tafels worden de verschillende overheden, het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen betrokken. Provincie Zuid-Holland kan de partner zijn om andere bestuurlijke entiteiten (aanliggende provincies, waterschappen) te betrekken.

Samen met anderen

De convenantpartners nodigen anderen uit om samen te werken waarbij de convenantpartijen gericht zijn op de strategische positie van het Groene Hart binnen de Randstad. Hierbij wordt gestuurd op verbinding tussen de verschillende bestuurlijke tafels. Daarnaast zijn verschillende ontwikkelingen die het Groene Hart versterken:

- *Perspectief Groene Hart*: In opmaat naar de omgevingswet start de Stuurgroep Groene Hart een participatief proces om invulling te geven aan het Perspectief Groene Hart. Met de proces wordt toegewerkt naar een gemeenschappelijke toekomstvisie, gedragen door alle overheden. De regio Groene Hart trekt samen op met de Provincie Zuid-Holland om voor dit deel van het Groene Hart input te geven aan dit Perspectief. Het streven is dat de uitwerking van het Perspectief een bouwsteen is voor de omgevingsvisie van de gemeenten, regio en provincie. Het onderwerp wonen wordt hierbij betrokken.
- *Regio's en regionale visies*: In Midden-Holland, de Rijnstreek/Holland Rijnland en Utrecht West zijn regionale samenwerkingsverbanden. Het Groene Hart is hierop aanvullend en gericht op de strategische positie van het Groene Hart in de Randstad. De regionale visies die hier zijn ontwikkeld dragen bij aan de inhoud van de convenantprojecten. Het convenant heeft de focus op een hoger schaalniveau.
- *Platform Slappe bodem*: Het platform slappe bodem deelt kennis over bodemdaling en bundelt in Nederland krachten voor belangenbehartiging rondom het thema bodemdaling.
- *Uitvoeringsorganisatie*: de verschillende betrokken convenantpartijen zetten hun eigen organisatie en financiële middelen in om projecten te realiseren. Er wordt geen aparte uitvoeringsorganisatie opgezet.

Convenantsperiode

Tot 2020 wordt het convenant uitgewerkt. Halverwege deze periode wordt de voortgang geëvalueerd. De verschillende convenantpartijen stellen menskracht beschikbaar om de acties in gang te zetten en zoeken samen naar investeringsmiddelen.

---

⁴ Zie ook het rapport van de studiegroep openbaar bestuur: 'Maak verschil'.

BIJLAGE SAMENWERKINGSAGENDA

Aan de slag!

Bij de start van deze convenantsperiode zijn een aantal projecten gekozen om aan te gaan werken. Deze projecten leveren een bijdrage aan Groene Hart-brede doelstellingen en overstijgen de gemeentelijke scope. Gedurende de convenantsperiode kunnen projecten worden toegevoegd. Samen zoeken we naar de middelen om de projecten te realiseren.

Om een snelle start te kunnen maken met de doelstellingen uit het convenant wordt onderzocht hoe provinciale middelen hiervoor kunnen worden ingezet. De eerste mogelijkheden die gezamenlijk worden onderzocht zijn:

1. Inzet provinciale netwerkregeling om samenwerking in Triple Helix Groene Hart te versterken.
2. Inzet middelen amendement 'regionale economie' voor realisatie van een aantal projecten die snel uitgevoerd kunnen worden:
  - a. Kaasacademie.
  - b. Centrum voor innovatief vakmanschap: Smart Technology.
  - c. Museum voor Romeinse schepen (aanvulling Archeon/Limes).
  - d. Zwammerdam energieneutraal.
  - e. Top Surf.
  - f. Nettenergy.
3. Inzet provinciale middelen aansluiting onderwijs- arbeidsmarkt voor Kaasacademie & Smarttechnology.

1. Bereikbaarheid

Snelfietsroutes		
Wij verkennen de positieve maatschappelijk baten van een bovenregionaal netwerk van snelfietsroutes om daarmee woon-werk afstanden aantrekkelijker te maken voor fietsende forenzen.		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer
Onderzoek naar mogelijkheden om een snelfietsnetwerk aan te leggen tussen Groene Hart steden en aangrenzende agglomeraties: <ul style="list-style-type: none"> - Alphen a/d Rijn – Leiden - Gouda – Rotterdam - Woerden – Utrecht	Waar mogelijk sluiten we aan bij bestaande fiets actieplannen van de Provincie Utrecht en Zuid Holland.	2016-2020

Autoverkeer		
Wij streven ernaar om de economisch gewenste bereikbaarheidskwaliteit en ontwikkelingen in met name verstedelijkte gebieden te ondersteunen, met oog voor leefbaarheid, groen en verkeersveiligheid. Deze ambities komen overeen met die in het Regionaal Verkeers- en Vervoersplan dat in het laatste kwartaal ter besluitvorming zal worden aangeboden aan de deelnemende gemeenten in de AGW samenwerking.		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer
Gezamenlijke lobby voor onderstaande projecten: <ol style="list-style-type: none"> 1. Verbeteren ontsluiting economisch kerngebied Greenport Boskoop richting	Deze lobbyagenda bevat projecten waarvoor andere partijen aan zet zijn om deze te realiseren. Middels een actieve lobby gaan wij het	2016-2020

N11 en A12 (N207)	project agenderen bij de betreffende partij, om daar het nut en de noodzaak onder de aandacht te krijgen, maar ook om financiering rond te krijgen.	2016-2020
2. Bodegravenboog: realisatie van directe verbindingen tussen de N11 en A12 in westelijke richting wordt gezien in relatie met het functioneren van de recent aangelegde parallelstructuur aan de A12, en de te realiseren ontsluiting van de Greenport Boskoop.		2016-2020
3. Verbreden A20: Nieuwerkerk aan den IJssel tot Gouwe aquaduct		2016-2020
4. N210 Algeracorridor: ontsluiting Krimpenerwaard richting Rotterdamse regio verbeteren		

Openbaar vervoer		
Wij streven ernaar dat het OV een belangrijk alternatief is voor het autogebruik op de langere verplaatsingen -met name richting de omliggende grote steden. Dat vraagt om verbindende netwerken tussen de grote(re) kernen. Voor- en natransport blijft echter een achilleshiel. Een goede overstap van auto en fiets op het OV, verbetert immers de kwaliteit van OV- en ketenritten.		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer
1. Onderzoek Limeslijn: verkenning naar partiële verdubbeling spoorbaan Utrecht-Leiden	Middels een actieve lobby gaan wij deze project agenderen bij relevante partijen, om daar het nut en de noodzaak onder de aandacht te krijgen, maar ook om financiering rond te krijgen.	2016-2020
2. Integrale benadering opgaven rond gebiedsontwikkeling Westergouwe, inclusief station Gouweknoop + P+R		2016-2020
3. Rondom haltes van de verbindende lijnen wordt gestreefd naar voldoende faciliteiten voor het parkeren en stallen van auto's en fietsen.		2016-2020

2. Bodemdaling

Bodemdaling		
Naast een probleem dat vraagt om goede oplossingen zien we bodemdaling ook als een kans om Nederland als uniek kennisland te positioneren. We doen onderzoek naar de mogelijkheid om samen met Deltares een extensometer annex informatie- / bezoekerscentrum in onze regio te vestigen. Hier kan aan de ene kant onontbeerlijke kennis over bodemdaling worden vergaard, aan de andere kant kunnen we hiermee werken aan bewustwording onder bewoners, bezoekers en ondernemers.		
Wat	Waar/hoe	Wanneer
Kennisprogramma Veenbodemdaling	Leeromgevingen, kennisdelen, innovatie	2016-2020
Samenwerking met andere overheden voor het organiseren van een internationale bijeenkomst	Provincie en Deltares pakken dit initiatief op	2017
Lobby-agenda	Verbinding zoeken met	2016-2017

	landelijke politiek en rijksoverheid voor landelijk kennisprogramma	
Onderzoek meetstation en bezoekerscentrum	Potentiële locatie zoeken, kosten in kaart brengen, stakeholders in beeld	2016

3. Groene Hart werkt!

Programma Groene Hart Werkt!		
<p>Groene Hart Werkt! (GHW) heeft als doel de economie in het Groene Hart te versterken op een groene, duurzame en innovatieve manier. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het verder brengen van de circulaire economie in Nederland. Deze nieuwe economie past in haar karakter en menselijke maat bij wat het Groene Hart te bieden heeft en wil zijn. Bedrijven, organisaties, onderwijsinstellingen en overheden zoeken elkaar op en verbreden lokale initiatieven naar de regio en maken deze daarmee sterker. Hierbij past een concept van samenwerking op inhoud met wisselende coalities. Samen werken aan regionale projecten met lokale wortels zorgt voor betrokkenheid en eigenaarschap bij alle partijen.</p> <p>De Groene Hart economie is aanvullend op die van de grote steden er omheen. Ze heeft een specifiek karakter, zoals de prominente aanwezigheid van het MKB in kansrijke sectoren zoals agribusiness, food, maakindustrie, IT, logistiek, zorg en leisure. Innovatie en verduurzaming in deze sectoren, met name in de land- en tuinbouw en de logistiek, zijn noodzakelijke randvoorwaarden voor een gezond en levend Groene Hart. Hierbij hoort een duidelijke en zichtbare koppeling met het nationale Topsectorenbeleid en de economische agenda's van de verschillende vleugels in de randstad.</p>		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer
1. Versterken Triple Helix samenwerking (groen, biobased, circulair)	1. Netwerkregeling als cofinanciering triple helix (voorlopige projecten: CIV Smart Technology/ Kaasacademie/ Groene Hart Academie)	1. eind 2016
2. Ondersteuning MKB	2. Regelingen, investeringen, netwerkversterking	2. 2016-2020
3. Vermindering regelgeving, pilots (innovatie in biobased, circulair, agribusiness)mogelijk maken	3. Green Deals (Topsurf Bleulinked/Nettenergy), lobby	3. 2016-2020
4. Uitrollen Infradeal in Groene Hart	4. Toepassen en monitoren SROI bij infrastructuurprojecten.	4. 2016-2020

4. Vrijetijd, water en groen

Waterrecreatie-netwerk		
<p>Het Groene Hart heeft een enorme potentie voor waterrecreatie. De hoeveelheid vaarwegen, het landschap en de strategische ligging leveren kansen op voor recreatie. Het bestaande netwerk kan beter benut worden door optimalisatie van brug- en sluisstijden en passantenplekken. Verder kan door lokale ingrepen (aquapunctuur) het netwerk aangesloten worden op andere regio's. De versterking van het waterrecreatie-netwerk levert niet alleen een versterking van de recreatieve economie op maar zorgt er ook voor dat de beroepsvaart meer ruimte krijgt op de grote vaarwegen zoals de Gouwe, de Oude Rijn en de Vliet. Vanuit het globaal investeringsprogramma Rijn-Veenstreek/ Midden-Holland zijn hieronder de projecten opgenomen die op Groene Hart-schaal het waterrecreatienetwerk versterken. Dit netwerk staat niet op zichzelf maar sluit aan op het netwerk van de MRDH, MRA en Zuidvleugel. Hiermee ontstaat een bevaarbaar netwerk dat groter is dan het Friese merengebied.</p>		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer
1. Rijn- Rotte-Vliet: verkenning doen	Grens van regio Rijn- en Veenstreek en MRDH. Verkennend onderzoek. Uitvoering nieuwe watergangen, sluisen overtoeren, bruggen.	Verkenning 2016-2017
2. Rondje Rijn-IJssel	Noordelijke verbinding Reeuwijkse Plassen-Oude Rijn. Sluis en duiker Bodegraven-Reeuwijk, nieuwe watergangen.	Haalbaarheidsonderzoek
3. Drechtdoorsteek	Verkennend onderzoek. Op grens van Noord- en Zuid Holland. Uitvoering nieuwe watergangen, sluisen overtoeren, bruggen.	Bestuurlijk overleg
4. Verbeteren doorvaarbaarheid Langeraaarse Plassen	Sluis/Overtoom Langeraaarse Plassen/Aarkanaal/Leidse vaart	p.m.
5. Doorvaarbaarheid sluis Gouda	Herstel sluis en brug, grachten Gouda bevaarbaar maken.	p.m.
6. Doorvaarbaarheid sluis Harmelen	Leidse Rijn beter	

	bevaarbaar maken.	
--	-------------------	--

Portal Groene Hart		
<p>Het Groene Hart heeft een enorme recreatieve potentie. Recreanten en toeristen weten deze informatie echter niet te vinden. Ook voor overheden, maatschappelijke organisaties en ondernemers ontbreekt een helder overzicht van wat er speelt in het Groene Hart. Mede daardoor ontbreekt er samenhang en saamhorigheid. Dit kan worden bevorderd door alle informatie samen te brengen in een portal. Marketing van het Groene Hart wordt na de initiatief fase steeds meer een verantwoordelijkheid van bedrijfsleven, de overheid blijft hier een ondersteunende rol in spelen en blijvend financieel investeren.</p>		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer
<p>Digitaal portal voor zowel recreatief/toeristische informatie als beleidsinformatie</p>	<p>Digitaal zie http://portal.groningen.nl/</p>	<p>Voorbereiding in 2017. Vanaf 2018 in werking.</p>

Fysieke poorten Groene Hart		
<p>Het Groene Hart heeft een enorme recreatieve potentie ook voor eigen inwoners en de bewoners van omliggende (grote) steden. Door de fysieke ontsluiting, voorzieningen en informatie in de steden, aan de randen van het GH te verbeteren, worden stedelingen gestimuleerd er op uit te trekken. Samen met de natuurbeherende organisaties (Natuurmonumenten, Recreatieschappen en Zuid-Hollands Landschap) kan de bekendheid van natuurgebieden worden versterkt. Dit bevordert op een positieve manier de leefomgeving en de gezondheid.</p>		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer
<p>Fysieke voorzieningen en informatie op transferia zoals stations van treinen en metro aan de rand van het GH.</p> <p>Uitbreiden aantal Toeristische Overstappenpunten met aandacht voor uitgebreidere routemarkering.</p> <p>Inliggende poorten van het Groene Hart, conform de iconenaanpak van het Investeringsprogramma Groene Hart</p>	<p>Stations, transferia, grote parkeerplaatsen langs de snelweg. Informatiepanelen, verhuur van fiets/sloep, arrangementen.</p> <ol style="list-style-type: none"> Mogelijke locaties: Stations Leiden / transferium A4 Zoeterwoude, Gouda, Boskoop, Waddinxveen, Bodegraven, Woerden, metro Nesselanden, etc. Recreatief informatiepunt Bentwoud, Nieuwkoop, Loetbos, Lekkerkerk, Reeuwijkse Hout. (Landal Green) 	<p>Verkennd onderzoek in 2017. Uitvoering 2018-2025.</p>

Investeringsprogramma Groene Hart (iconen)

Er liggen veel kansen in het Groene Hart, maar er ontbreekt focus. Vanuit de behoefte aan focus is gewerkt aan een projectenlijst waarin een aantal iconen het voortouw nemen om het Groene Hart op de kaart te zetten. Het betreft projecten met een regionale impact, die in de marktwerking een belangrijke rol kunnen spelen. Ondernemers zijn bereid zelf een aanzienlijke bijdrage te leveren aan deze projecten. Deze aanpak sluit aan op de provinciale aanpak in andere gebieden, zoals de Waterdriehoek. Beide zijn een doorgaande en uitbreidende ontwikkeling.

Wat	Waar/Hoe	Wanneer
1. Romeinse Limes beleefbaar maken	Restauratie replica Zwammerdam 6, multimediproject en Scheepvaartmuseum op terrein van Archeon.	Vanaf 2017
2. Verblijfsaccommodatie in Utrecht en Zuid Holland	Lodges op het water	2016 Verkenning planologische mogelijkheden. Uitvoering vanaf 2017
3. Merk en marketing/Storytelling GH	Ontwerpen en ontwikkelen voor het hele Groene Hart.	Vanaf 2017
4. Het Groene Hart van Avifauna	Voorterrein van Avifauna inrichten als Poort van het Groene Hart.	2016 ev
5. Bevaarbaar maken Boskoop	Boskoop oost, Boskoop west en Gouwepolder, bruggen, sluizen, nieuwe watergangen	2016 (overname sluizen door gemeente)
6. Icoon Kaas met o.a. Kaasexperience in aansluiting op de verhaallijn Dutch Food & Cuisine	Groene Hart breed,	Start in 2016, uitwerking in 2017

Bijlage:

Projecten via bestuurlijke tafels netwerk Alphen-Gouda-Woerden

Bestuurlijke tafel Infra en Bodem

Trekker: Hilde Niezen (wethouder Gouda)

Programmamanager: Durk Jellema (Woerden)

Autoverkeer		
Wij streven naar een verhoogde robuustheid van netwerken van autosnelwegen, parallelstructuur autosnelwegen en calamiteitenroutes in relatie tot het rijkswegennet. Waar mogelijk sluiten wij aan bij bestaande investeringsagenda's van andere overheden en waar nodig trekken wij samen op naar Rijk en Europese instanties.		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer
Gezamenlijke lobby: 1. Aansluiting N11 op A12 2. Van N11 naar A11 3. N207-zuid 4. Project Distri-as	Bodegravenboog aansluiting N11 op A12, ongelijkvloerse kruisingen Alphen en Zoeterwoude en aansluiting op A4 Onderzoek noord- zuidverbinding A12- Boskoop Distri-as tussen Rotterdam, Zoetermeer, Gouda en Utrecht profilieren en faciliteren	

Openbaar vervoer
Wij streven naar een effectieve lobby die zich richt op een aanzienlijke kwaliteitsimpuls op de treinlijnen Leiden - Utrecht en Alphen a/d Rijn – Gouda. Het openbaar vervoer op deze corridors moet frequent, snel, betrouwbaar en toegankelijk zijn. Het zal daarbij niet alleen gaan om frequentieverhoging , maar in aanvulling daarop ook om diversiteit in lijnvoering (sprinters versus intercity's) en de aanleg van extra stations en toegankelijker materieel (met name tussen Alphen en

Gouda).		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer
1. HOV tijdig realiseren	Aanleg stations en toegankelijk materieel.	2016-2020
2. Onderzoek Limeslijn	Verdubbeling Utrecht-Leiden	2016-2020

Snelfietsroutes		
Wij verkennen de positieve maatschappelijk baten van een provinciale en bovenregionaal netwerk van snelfietsroutes om daarmee woon-werk afstanden aantrekkelijker te maken voor fietsende forenzen en verbindingen met omliggende steden te leggen		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer
Onderzoek snelfietsnetwerk	Agenderen voor MIRT/Beter benutten	

2. Bodemdaling

Bodemdaling		
Naast een probleem dat vraagt om goede oplossingen zien we bodemdaling ook als een kans om Nederland als uniek kennisland te positioneren. We doen onderzoek naar de mogelijkheid om samen met Deltares een extensometer annex informatie- / bezoekerscentrum in onze regio te vestigen. Hier kan aan de ene kant onontbeerlijke kennis over bodemdaling worden vergaard, aan de andere kant kunnen we hiermee werken aan bewustwording onder bewoners, bezoekers en ondernemers.		
Wat	Waar/hoe	Wanneer
Kennisprogramma Veenbodemdaling	Leeromgevingen, kennisdelen, innovatie	2016-2020
Lobby-agenda	Verbinding zoeken met landelijke politiek en rijksoverheid voor	2016-2017

	landelijk kennisprogramma	
Onderzoek meetstation en bezoekerscentrum	Potentiële locatie zoeken, kosten in kaart brengen, stakeholders in beeld	2016

Bestuurlijke Tafel Economie/Groene Hart Werkt!

Trekker: Hans Haring (wethouder Woerden)

Programmamanager: Jolanda Ledoux (Alphen)

3. Groene Hart werkt!

Programma Groene Hart Werkt!		
<p>Groene Hart Werkt! (GHW) heeft als doel de economie in het Groene Hart te versterken op een groene, duurzame en innovatieve manier. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan het verder brengen van de circulaire economie in Nederland. Deze nieuwe economie past in haar karakter en menselijke maat bij wat het Groene Hart te bieden heeft en wil zijn. Bedrijven, organisaties, onderwijsinstellingen en overheden zoeken elkaar op en verbreden lokale initiatieven naar de regio en maken deze daarmee sterker. Hierbij past een concept van samenwerking op inhoud met wisselende coalities. Samen werken aan regionale projecten met lokale wortels zorgt voor betrokkenheid en eigenaarschap bij alle partijen.</p> <p>De Groene Hart economie is aanvullend op die van de grote steden er omheen. Ze heeft een specifiek karakter, zoals de prominente aanwezigheid van het MKB in kansrijke sectoren zoals agribusiness, food, maakindustrie, IT, logistiek, zorg en leisure. Innovatie en verduurzaming in deze sectoren, met name in de land- en tuinbouw en de logistiek, zijn noodzakelijke randvoorwaarden voor een gezond en levend Groene Hart. Hierbij hoort een duidelijke en zichtbare koppeling met het nationale Topsectorenbeleid en de economische agenda's van de verschillende vleugels in de randstad.</p>		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer
1. Versterken Triple Helix samenwerking (groen, biobased, circulair)	1. Netwerkgeregeling als cofinanciering triple helix (voorlopige projecten: CIV Smart	1. eind 2016

<p>2. Ondersteuning MKB</p> <p>3. Vermindering regelgeving, pilots (innovatie in biobased, circulair, agribusiness)mogelijk maken</p> <p>4. Uitrollen Infradeal in Groene Hart</p>	<p>Technology/ Kaasacademie/ Groene Hart Academie)</p> <p>2. Regelingen, investeringen, netwerkversterking</p> <p>3. Green Deals (Topsurf Bleulinked/Nettenergy), lobby</p> <p>4. Toepassen en monitoren SROI bij infrastructuurprojecten.</p>	<p>2. 2016-2020</p> <p>3. 2016-2020</p> <p>4. 2016-2020</p>
--	--	---

Bestuurlijke tafel Vrije Tijd, Water en Groen

Trekker: Kees van Velzen (wethouder Alphen)

Programmamanager: Arie Verhaar (Gouda)

4. Vrijetijd, water en groen

Waterrecreatie-netwerk

Het Groene Hart heeft een enorme potentie voor waterrecreatie. De hoeveelheid vaarwegen, het landschap en de strategische ligging levert kansen op voor recreatie. Het bestaande netwerk kan beter benut worden door optimalisatie van brug- en sluisijden en passantenplekken. Verder kan door lokale ingrepen (aquapunctuur) het netwerk aangesloten worden op andere regio's. De versterking van het waterrecreatie-netwerk levert niet alleen een versterking van de recreatieve

economie op maar zorgt er ook voor dat de beroepsvaart meer ruimte krijgt op de grote vaarwegen zoals de Gouwe, de Oude Rijn en de Vliet. Vanuit het globaal investeringsprogramma Rijn-Veenstreek/ Midden-Holland zijn hieronder de projecten opgenomen die op Groene Hart-schaal het waterrecreatienetwerk versterken. Dit netwerk staat niet op zichzelf maar sluit aan op het netwerk van de MRDH, MRA en Zuidvleugel. Hiermee ontstaat een bevaarbaar netwerk dat groter is dan het Friese merengebied.

Wat	Waar/Hoe	Wanneer
1. Rijn- Rotte-Vliet: verkenning doen	Grens van regio Rijn- en Veenstreek en MHDR. Verkennend onderzoek. Uitvoering nieuwe watergangen, sluizen overtoemen, bruggen.	Verkenning 2016-2017
2. Rondje Rijn-IJssel	Noordelijke verbinding Reeuwijkse Plassen-Oude Rijn. Sluis en duiker Bodegraven-Reeuwijk, nieuwe watergangen.	Haalbaarheidsonderzoek
3. Drechtdoorsteek	Verkennend onderzoek. Op grens van Noord- en Zuid Holland. Uitvoering nieuwe watergangen, sluizen overtoemen, bruggen.	Bestuurlijk overleg
4. Verbeteren doorvaarbaarheid Langeraaarse Plassen	Sluis/Overtoom Langeraaarse Plassen/Aarkanaal/Leidse vaart	p.m.
5. Doorvaarbaarheid sluis Gouda	Herstel sluis en brug, grachten Gouda bevaarbaar maken.	p.m.
6. Doorvaarbaarheid sluis Harmelen	Leidse Rijn beter bevaarbaar maken.	

Portal Groene Hart		
<p>Het Groene Hart heeft een enorme recreatieve potentie. Recreanten en toeristen weten deze informatie echter niet te vinden. Ook voor overheden, maatschappelijke organisaties en ondernemers ontbreekt een helder overzicht van wat er speelt in het Groene Hart. Mede daardoor ontbreekt er samenhang en saamhorigheid. Dit kan worden bevorderd door alle informatie samen te brengen in een portal. Marketing van het Groene Hart wordt na de fase van initiatief steeds meer een verantwoordelijkheid van bedrijfsleven, de overheid blijft hier een ondersteunende rol in spelen.</p>		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer
<p>Digitaal portal voor zowel recreatief/toeristische informatie als beleidsinformatie</p>	<p>Digitaal zie http://portal.groningen.nl/</p>	<p>Vorbereiding in 2017. Vanaf 2018 in werking.</p>

Fysieke poorten Groene Hart		
<p>Het Groene Hart heeft een enorme recreatieve potentie ook voor eigen inwoners en de bewoners van omliggende (grote) steden. Door de fysieke ontsluiting, voorzieningen en informatie in de steden, aan de randen van het GH te verbeteren, worden stedelingen gestimuleerd er op uit te trekken. Samen met de natuurbeherende organisaties (natuurmonumenten en Zuid-Hollands Landschap) kan de bekendheid van natuurgebieden worden versterkt. Dit bevordert op een positieve manier de leefomgeving en de gezondheid.</p>		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer
<p>Fysieke voorzieningen en informatie op transferia zoals stations van treinen en metro aan de rand van het GH.</p>	<p>Stations, transferia, grote parkeerplaatsen langs de snelweg.</p> <p>Informatiepanelen, verhuur van fiets/sloep, arrangementen.</p>	<p>Verkennend onderzoek in 2017. Uitvoering 2018-2025.</p>

Investeringsprogramma Groene Hart (iconen)		
<p>Er liggen veel kansen in het Groene Hart, maar er ontbreekt focus. Vanuit de behoefte aan focus is gewerkt aan een projectenlijst waarin een aantal iconen het voortouw nemen om het Groene Hart op de kaart te zetten. Het betreft projecten met een regionale impact, die in de marktwerking een belangrijke rol kunnen spelen. Ondernemers zijn bereid zelf een aanzienlijke bijdrage te leveren aan deze projecten.</p>		
Wat	Waar/Hoe	Wanneer

1. Romeinse Limes beleefbaar maken	Restauratie replica Zwammerdam 6, multimediaproject en Scheepvaartmuseum op terrein van Archeon.	Vanaf 2017
2. Verblijfsaccomodatie in Utrecht en Zuid Holland	Lodges op het water	2016 Verkenning planologische mogelijkheden.
3. Merk en marketing/Storytelling GH		Uitvoering vanaf 2018
4. Het Groene Hart van Avifauna	Ontwerpen en ontwikkelen voor het hele Groene Hart.	2016-2018
	Voorterrein van Avifauna inrichten als Poort van het Groene Hart.	Vanaf 2018
5. Bevaarbaar maken Boskoop	Boskoop oost, Boskoop west en Gouwepolder, bruggen, sluzen, nieuwe watergangen	2016 ev
		2016 (overname sluizen door gemeente)

Aan:

Colleges van B&W in het Groene Hart

Stadhuisplein 1

Postbus 13

2400 AA Alphen aan den Rijn

Datum 7 oktober 2016

Contactpersoon H.E. Postema

Telefoonnummer

E-mailadres hpostema@regiomiddenholland.nl

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlage(n) 1 informatiebrief raden

Onderwerp Consultatie concept bestuursakkoord Groene Hart – Provincie Zuid-Holland

Geachte colleges,

Hierbij treft u het concept bestuursakkoord Groene Hart – Provincie Zuid-Holland aan.

In dit bestuursakkoord onderschrijven partijen het belang van het Groene Hart binnen de Randstad op de gebieden van productielandschap, ondernemerschap, woongebied en landschap. De gemeenten in het Groene Hart werken in dit bestuursakkoord samen aan het opstarten van 'de motoren' van het Groene Hart. Hiermee wordt de eigen positie van het Groene Hart en de verbinding met de Randstad versterkt. Om deze belangrijke rol in de toekomst te kunnen vervullen zijn gezamenlijk Groene Hart-brede opgaven geformuleerd. Deze zijn breder dan de opgaven van de afzonderlijke gemeenten en regio's en voor deze opgaven is het wenselijk dat deze op Groene Hart-schaal opgepakt worden. Vanuit een strategische agenda zijn prioriteiten gesteld en met een gezamenlijke strategie worden projecten op gang gebracht.

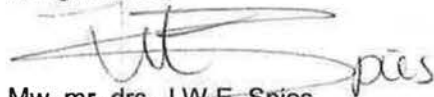
De lijn hierbij is dat met dit bestuursakkoord een aantal ontwikkelingen in het Groene Hart in een stroomversnelling gebracht wordt naast alle bestaande initiatieven. Iedere partij draagt vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid bij aan de activiteiten volgend uit het bestuursakkoord. Er wordt hierbij nadrukkelijk geen nieuwe structuur in het leven geroepen.

Graag leggen wij dit convenant ter consultatie aan u voor. De centrale vraag hierbij is of u de beweging uit het convenant waarbij een aantal Groene Hart brede opgaven op Groene Hart schaal worden opgepakt kan ondersteunen. Hierbij is het van belang om te benadrukken dat dit bestuursakkoord niet in de plaats komt van al bestaande strategische samenwerkingsagenda's van gemeenten. Deze dienen vooral krachtig doorgezet te worden. Dit bestuursakkoord is hierop een aanvullende versterking van een aantal Groene-Hart brede opgaven.

Wij zien uw reactie gaarne uiterlijk voor 14 november 2016 tegemoet. Wij verzoeken u tevens uw raad over bovenstaande ontwikkelingen te informeren. Als bijlage is daartoe een informatiebrief toegevoegd. Ondertekening van het bestuursakkoord is vervolgens voorzien medio eind november.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.W.E. Spies', written over a horizontal line.

Mw. mr. drs. J.W.E. Spies

Voorzitter klankbordgroep convenant Alphen aan den Rijn, regio Midden-Holland, Woerden.